

НЮТОНЪ.

Прѣди сто и пятьдесятъ години живѣлъ у Англіѣ единъ духовитъ чловѣкъ и великъ ученъ, по имя Исаакъ Нютонъ, кой-то ся родиль въ 1642 а умрѣлъ въ 1727 л. Той былъ толкова уменъ и толкова много знаялъ, что-то чясто и у най-просты прѣдмѣты съзиралъ и намиралъ това, что-то не видвали прѣди него хыляды хора. Еднажъ Нютонъ у градинѣ-тѣ си видѣлъ, че яблъка ся откъснѣла та паднѣла на земѣ-тѣ. Въ ума му ся родиль въпросъ: зачто яблъка-та, кога ся откъсне отъ клона, пада на земѣ-тѣ, а не полита нагорѣ или на странѣ? Нютонъ знаялъ, че всяко явленіе трѣбува да си има причинѣ, и попыталъ себе си: Коя е причина-та, по коѣ-то всичкы тѣла падать на земѣ-тѣ, а не лѣтятъ на горѣ или не остоятъ да висять на въздухъ? Нютонъ много мыслилъ за това просто явленіе, на кое-то до тогава никой не обръщаль вниманіе, и най-сѣтнѣ рѣшилъ че у земѣ-тѣ трѣбува да ся намира такъва привлѣкательна сила, какъ-то отдавна хора-та были забѣлѣжили у магнита, съ тѣжъ разликъ само, че магнитъ-тъ тегли камъ себе само желѣзо и стоманѣ, а земя-та тегли всичкы тѣла, и твръды и мокры. — и водѣ-тѣ, коя-то по това не ся излива изъ морета-та, и въздуха, кой-то по това не ся распрѣсва изъ пространство-то.

Нютонъ не ся спрѣлъ на това рѣшеніе; той ся замовилъ да наблюдава по-нататѣкъ и наскоро забѣлѣжилъ, че не само земя-та тегли камъ себе всичкы тѣла, нѣ че и всяко тѣло тегли камъ себе друго и послѣ ся убѣдилъ, че всичкы тѣла ся теглятъ едно друго, и че ако камыкъ-тъ не лѣти камъ другъ камыкъ ближенъ до него, то това става само по това, че привлѣкательна-та сила на земѣ-тѣ е толкова пѣти по-голѣма отъ привлѣкательнѣ-тѣ силѣ на камыка, колко-то пѣти земно-то клѣбо е по-голѣмо отъ самый камыкъ, сирѣчь нѣколко стотинны милліона пѣти. Кога едно дѣтя тегли колца, а друго земе да гы задрѣжя отдырѣ, то отъ двама-та кой-то е по-ягкъ, той ще потегли колца-та камъ себе. Така сѣщо всичкы тѣла по земѣ-тѣ ако и да ся теглятъ едно камъ друго, нѣ тѣхна-та привлѣкательна сила помежду имъ, наспротивъ привлѣкательнѣ-тѣ силѣ на земѣ-тѣ, е тако-рѣчи ничто: за това тѣла-та ся и теглятъ